

## ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Υποστρατήγου ε.α. Νικολάου Ζαρκάδα

### ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ, Ο ΜΗΝΑΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Ο Αύγουστος για εμάς τους Έλληνες είναι ο μήνας της Παναγίας. Στις 15 Αυγούστου η εκκλησία μας εορτάζει την Κοίμηση της Θεοτόκου, στην οποία στην Πατρίδα μας πολλοί ναοί και μοναστήρια είναι αφιερωμένα.

Πανηγυρικός και ιδιαίτερος είναι ο εορτασμός, τόσο στην Μεγαλόχαρη της Τήνου, όπου συγκεντρώνεται, μεταξύ των άλλων, και πλήθος ταλαιπωρημένων πιστών, οι οποίοι προσεύχονται με ολονύκτιες προσευχές και ζητούν την χάρη Της. Η ελπίδα από τον άρρωστο δεν σβήνει στην βοήθεια της Παναγίας, όσον και στην Παναγία Σουμελά του Βερμίου, όπου διατηρείται και συνεχίζεται η εθνική και θρησκευτική παράδοση του Πόντου.

Η προετοιμασία των χριστιανών αρχίζει από την πρώτη Αυγούστου με νηστεία και συμμετοχή στις ιερές παρακλήσεις.

Σε κάθε γωνιά της Ελλάδας τιμάται η μνήμη της Κοίμησης της Θεοτόκου και πανηγυρίζεται η μετάσταση της Θεομήτορος από τη γη στον ουρανό. Την θεία αυτή μετάσταση, τρεις ημέρες πριν να συμβεί, άγγελος ανήγγειλε στην Παναγία.

Η Παναγία δέχτηκε το άγγελμα με χαρά, αφού έτσι σύντομα θα συναντούσε τον μονάκριβο υιό της και μόνη της, πάντα κατά τον συναξαριστή, προετοίμασε την κλίνη της και όλα τα απαραίτητα για την ταφή “Κηδεύσατέ μου το σώμα”. Η Παναγία προ της κοίμησής Της διαβεβαίωσε τους χριστιανούς ότι ποτέ δεν παύσει και δεν θα σταματήσει να είναι η μεσίτρια στον υιό της για την σωτηρία του κόσμου. Μια υπόσχεση, την οποία τηρεί μέχρι σήμερα και για την οποία εμείς οι Έλληνες έχουμε επιβεβαιωθεί πολλές φορές “εν τη κοιμήσει τον κόσμον ου κατέλιπες Θεοτόκε”. Η Παναγία συνεχίζει να είναι η μάνα η δική μας, αλλά και της Πατρίδας μας. Αλήθεια “ποίον σοι εγκώμιον προσαγάγω επάξιον;”

Εκτός από την Κοίμηση της Θεοτόκου, τον Αύγουστο εορτάζουμε και δύο άλλες μεγάλες εορτές. Η μία είναι στις 6 Αυγούστου, που τιμάται η Μεταμόρφωση του Σωτήρος. Ο Ιησούς Χριστός, αφού πρώτα μίλησε στους μαθητές του για τον θάνατο, τα πάθη και την σταυρική θυσία, ανέβηκε στο όρος Θαβώρ και εκεί “μεταμορφώθηκε, έλαμψε το πρόσωπό του ως το φως”, σφραγίζοντας έτσι το μυστήριο της αιωνιότητας.

Η άλλη στις 24 Αυγούστου, που τιμάται η μνήμη του Κοσμά του Αιτωλού {1714 – 1779}. Ο Πατρο-Κοσμάς, όπως συνηθίζεται να αποκαλείται, αυ-

τός ο νέος ισαπόστολος της εκκλησίας μας επεδίωξε να αφυπνίσει, να τονώσει, να καλλιεργήσει και εδραιώσει το εθνικό και θρησκευτικό αίσθημα των υπόδουλων Ελλήνων. Προσπάθησε με τη θερμή και μορφωτική στάθμη, γιατί πίστευε ότι η απαιδευσιά των σκλαβωμένων συμπατριωτών του αποτελούσε τον μεγαλύτερο κίνδυνο για τον αφανισμό του γένους των Ελλήνων. Το κήρυγμα του ήταν σάλπισμα ζωή και αντίστασης απέναντι στον τουρκοαλβανικό ζυγό και κατακραυγή για όσους είχαν εγκαταλείψει την πίστη τους.

Εμφανίστηκε και περιόδευσε στην σκλαβωμένη Ήπειρο, την περίοδο της δυσκολότερης πορείας του υπόδουλου ελληνισμού, και συνέβαλε αποφασιστικά στην αναπτέρωση του ηθικού και στην άνοδο της ελληνικής και χριστιανικής παιδείας. Διακήρυξε με φλογερό πάθος την αδήριτη ανάγκη της ίδρυσης και λειτουργίας σχολείων για την εμπέδωση και διατήρηση της χριστιανικής πίστης.

Με λόγια απλά, ζωντανά και ανθρώπινα απευθυνόμενος προς τα πλήθη υπογράμμισε και εξηγούσε την αξία και τη δύναμη της παιδείας. Τα πολυάριθμα σχολεία, που ίδρυσε αποτέλεσαν τις κυριότερες πνευματικές εστίες ολόκληρου του ελληνισμού και συνέβαλαν αποφασιστικά στην αναγέννηση των ελληνικών γραμμάτων.

Αγωνίσθηκε σθεναρά, όχι μόνον για τη διαφύλαξη της χριστιανικής ορθόδοξης πίστης, αλλά και της εθνικής ταυτότητας, την τόνωση της εθνικής συνείδησης, την αναπτέρωση του εθνικού φρονήματος και για την εθνική εγρήγορση ολόκληρου του υπόδουλου ελληνισμού.

Συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές στο χωριό Κολικόντασι της περιοχής Βερατίου της Βορείου Ηπείρου και απαγχονίστηκε κοντά στον Άψο Ποταμό. Στη θέση του απαγχονισμού του, που για τους χριστιανούς έγινε τόπος προσκυνήματος, κτίστηκε αργότερα μοναστήρι. Μέσα στα ερείπια της ιεράς μονής των Εισοδίων της Θεοτόκου κοντά στο χωριό Λιπόφτσε του Φιέρι ευρίσκεται ο τάφος του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού {Πατροκοσμά}. Η θέση του τάφου του, αμέσως βορείως του Σέμενη ποταμού, στον οποίον έριψαν το σώμα του, μετά τον απαγχονισμό του το έτος 1779, σηματοδοτεί τους συνεχείς αγώνες του Πατροκοσμά προκειμένου να αναχαιτίσει και να μην επιτρέψει την επέκταση των βίαιων εξισλαμισμών στην Β. Ήπειρο.

Ο Πατροκοσμάς υπήρξε μεγάλη εθνική, θρησκευτική και ηθική φυσιογνωμία, το δε θαυμαστό του έργο μνημονεύεται και σήμερα ακόμη από τον ελληνικό λαό και ιδιαίτερα αυτόν της Ηπείρου. Με την παρουσία του, την ακτινοβολία και την διδασκαλία του ανέκοψε την τάση της εξωμοσίας και απέτρεψε τους Έλληνες από την αλλαξοπιστία. Ο θάνατός του δε πυροδότησε το έναυσμα για την αλματώδη εθνική και πνευματική αφύπνιση του υπόδουλου ελληνισμού.

Και τελειώνει ο πολυεόρτιος μήνας της Παναγίας με την εορτή της Αποτομής της Τίμιας Κεφαλής του Προδρόμου του Βαπτιστού Ιωάννη, στις 29 Αυγούστου.

Θεσσαλονίκη, Αύγουστος 2020

### **ΠΗΓΕΣ**

- Κων. Βακαλόπουλου, Η Ιστορία της Ηπείρου.
- Κων. Βοβολίνη, Η Εκκλησία εις τους αγώνες της Ελευθερίας 1453 – 1953.